

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83)

(Ert dnr U2018/04684/UF)

Sammanfattning

Migrationsverket avstyrker i huvudsak regeringens förslag, vilket även är i enlighet med vad som framförts av myndigheten i samband med utredningens kommittémöten. Verket förordar en ansats som tar såväl bakgrund som faktisk orsak till rådande tolkbrist i samhället i beaktande. Annars riskerar regeringens förslag minska tolktillgången i samhället. Detta bedömer vi kommer kunna få förödande konsekvenser för vår verksamhet, inklusive på rättssäkerheten och effektiviteten i processen, då Migrationsverket är helt beroende av att det finns tolkar att tillgå inom samtliga de språk som är aktuella för myndigheten, för närvarande 107 stycken¹.

Migrationsverket har omfattande tolkbehov. Under 2017 beställde verket tolkar vid cirka 250 000 tillfällen och vid cirka 150 000 tillfällen år 2018. Migrationsverket skulle gärna se att myndigheten kunde få auktoriserade tolkar vid samtliga beställningar men bristen på auktoriserade tolkar har medfört att vi tvingats planera verksamheten utifrån den faktiska tillgången på tolkar. Utöver verksamhetens beställningar av tolkar som avropas från avtal som upphandlats i egen regi, arbetar myndigheten också aktivt med att följa upp avtalen och aktivt samordna tolkanvändandet för att tolkanvändningen ska vara effektiv. Verksamhetens omfattande tolkbehov förutsätter möjligheter att kunna påverka avtalens innehåll och att i direkt dialog med leverantörerna säkerställa kvalitet och effektivitet.

Utredningen föreslår att tolkbeställningar i framtiden ska göras via Statens servicecenter, enligt en gemensamt upprättad statlig tolkportal. Risken är stor att en statlig tolkportal medför att verket tvingas anpassa sin verksamhet efter tillgängliga tolklösningar. En myndighetsgemensam statlig tolktjänst riskerar enligt verkets mening att skapa undanträngningseffekter bland

¹ Antalet talade språk Migrationsverket beställde tolkar i under 2018 enligt statistik från Språkservice. År 2018 fanns det auktoriserade tolkar i 38 talade språk.

myndigheterna vilket för verkets del kan komma att leda till längre handläggningstider.

Bristen på tolkar är omfattande, speciellt i små och sällan förekommande språk. Det föreslagna auktorisationsförfarandet och nya utbildningsplatserna på högskolan kommer inte ensamt kunna fungera som kompetenssäkrings-system för tolkarna. Många av de språk Migrationsverket är i behov av saknas det möjligheter att bli auktoriserad i. Systemet behöver därför vara mångfasetterat och tillåtande till individuella behov och kompetenser hos tolkar och inte enbart gynna de tolkar som genomgått en lång akademisk utbildning. Migrationsverket förespråkar att auktorisationssystemet kompletteras med ett certifieringssystem i syfte att säkerställa tolktillgång för alla sorters samtal och situationer i såväl stora som små språk. Verket efterlyser därför en mer grundlig konsekvensanalys innan man eventuellt slutligen beslutar att inte gå vidare med certifieringssystemet.

Om Tolklagen träder i kraft omfattas enbart auktoriserade och utbildade tolkar av begreppet tolk. Utredningens förslag innebär på det sättet att myndigheterna alltid måste använda högsta kompetensen till även de enklaste och kortaste samtalen. Myndigheterna bör kunna genomföra en förvaltningsrättslig avvägning om vad som krävs för att den enskildes rättigheter ska kunna tillvaratas.

Utredningen föreslår att medarbetares flerspråkiga kompetens ska motverka den förväntade tolkbristen. Migrationsverket anser att det är direkt olämpligt, såväl ur sökande som biträdes- och medarbetarperspektiv, att medarbetare genomför asylutredningar på sitt hemspråk.

Verket bedömer att utredningens förslag kommer medföra ökade kostnader om 280-290 mnkr per år för åren 2020-2022.

Inledning

Migrationsverket är helt beroende av att det finns tolkar. Ett brett utbud av tolkar med hög kompetens är en förutsättning för att myndigheten ska kunna fatta rättssäkra beslut med korta handläggningstider.

Migrationsverket har stora tolkbehov. Migrationsverket beställde tolkar vid ca 250 000 tillfällen under 2017 och vid ca 150 000 tillfällen år 2018. Nästan samtliga ärenden och moment som innebär kontakt med sökanden kräver tolk. Migrationsverket är ofta den första myndighet sökanden har kontakt med vilket också gör det svårt att förutse tolkbehovet.

Migrationsverket skulle gärna se att myndigheten kunde få auktoriserade tolkar till samtliga samtal som kräver tolk. För att denna målsättning ska uppnås behövs ansvarsfördelning på tolkområdet ses över och institutionernas roller förtydligas. Verket välkomnar utredningens kartläggning på områden men ser att föreslagna åtgärder på kort sikt är otillräckliga. Migrationsverket föreslår därför behovet av ytterligare konsekvensanalys på några områden i syfte att också bevara de tolkresurser som finns idag som annars riskerar att gå förlorade med stora konsekvenser för myndigheterna.

Erfarenheten visar att Migrationsverket behöver tolk vid flera tillfällen under hela processen. Verksamhet bedrivs också dygnet runt. Migrationsverkets stora tolkbehov har gjort att myndigheten av effektivitetsskäl har tecknat egna tolkavtal.

Migrationsverket ser flertalet utmaningar med de förslag utredningen presenterar. Utredningen bortser från bakgrunden och orsaken till den tolkbrist som råder i samhället vilket gör att förslagen riskerar minska tolktillgången i flera språk.

Färre personer ska kunna arbeta som tolk

Ett förslag i betänkandet är att en Tolklag (TL) införs som definierar begreppet tolk. I 13 § Förvaltningslagen regleras när tolk ska användas av myndigheterna. Med TL omfattas enbart auktoriserade och utbildade tolkar av begreppet tolk. Utredningens förslag tvingar på det sättet myndigheterna att alltid använda högsta kompetensen till de enklaste och kortaste samtalen (se bilaga med Migrationsverkets kommentarer till 2 kap, 1 § TL).

Effektivt användande av resurser brukar vara ledord för all verksamhet. Det innebär att hög kompetens används i de ärenden eller situationer som ställer högre krav på kompetens. Tolkutredningens förslag innebär en annan syn på effektivitet och innebär att tolkresurserna kan komma att användas ineffektivt. Myndigheterna bör kunna genomföra en förvaltningsrättslig avvägning om vad som krävs för att den enskildes rättigheter ska kunna tillvaratas. Samtliga kontakter är inte lika avgörande för den sökande. Detta tar också hänsyn till 9 § Förvaltningslagen som föreskriver att ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten åsidosätts.

För att kompensera bortfallet av ca 30 procent som övriga tolkar utgör ska medarbetares flerspråkiga kompetens användas i större omfattning. Detta är en ordning som Migrationsverket inte tillstyrker. För ytterligare synpunkter i denna del; se nedan.

Förslaget om att en statlig tolkförmedling ska ersätta dagens tolkförmedlingar och skapandet av en gemensam statlig tolkportal

Det är av yttersta vikt att myndigheter i behov av tolk tilldelas tolkar på lika villkor. Det betyder att dagens system där tolktaxan för tolkning i domstol bör ses över så att dessa uppdrag inte prioriteras på andra myndigheters bekostnad. Kammarkollegiets tolkavtal prioriterar också rättsvårdande myndigheter avseende den högsta tolkkompetensen. Det har lett till att de största tolkanvändarna inom staten har egna ramavtal.

Utredningen föreslår att tolkbeställningar ska göras via Statens servicecenter som ska upprätta en gemensam statlig tolkportal. Risken är stor att en statlig tolkportal medför att verket tvingas anpassa sin verksamhet efter tillgängliga tolklösningar. Detta kan få negativa konsekvenser på handläggningstiderna. Migrationsverkets tolkbehov omfattar också dygnet runt verksamheter

såsom boende-, förvar- och jourverksamhet. Migrationsverkets gör beställningar av tolkar dygnet runt vid dessa verksamheter vilket försvåras med utredningens förslag.

Utredningen föreslår också att Statens servicecenter bör anställa tolkar. Det går enligt verkets mening inte att utesluta att anställningsformen kan försvåra tillgängligheten då tolkar traditionellt sett till största delen är egenföretagare.

Upphandling och myndighetens behov av kravställning

Migrationsverket har upphandlat tolktjänster i egen regi på grund av att Kammarkollegiets avtal inte tillgodoser verksamhetens behov tillräckligt bra. Migrationsverkets egna avtal syftar till att förenkla beställningar och uppföljning av avtalsefterlevnad².

Kravställningen vid upphandling av tolktjänster kan, och kommer, skilja sig åt mellan myndigheterna utifrån respektive myndighets behov. Detta är oundvikligt då tolkhanteringen behöver anpassas utifrån verksamhetens förutsättningar. Migrationsverket är i grunden positiv till myndighetssamverkan, i synnerhet när det gäller att dela erfarenheter kring gemensamma frågeställningar. Verket ser däremot inte något mervärde med myndighetssamverkan när det gäller till exempel avtalsmässiga frågor.

Betänkandet tar upp möjligheter att utveckla kompletterande statliga ramavtal genom s.k. dynamisk upphandling (DIS) som ett alternativ sätt att arbeta. Migrationsverket ställer sig tveksam till att denna lösning då myndigheten inte kan teckna leveranskontrakt med flera leverantörer. Det förutsätter att leverantören ska kunna tillhandahålla tolktjänster på alla språk samt i hela det geografiska område (hela landet), vilket vi erfarenhetsmässigt vet är orealistiskt. Det kommer att resultera i mycket administrativt extraarbete för något som i praktiken kommer fungera sämre än ett vanligt ramavtal. Slutsatsen är att DIS inte är lämpligt för tolkmarknaden.

Utbildning och auktorisation till tolk

Högskolan föreslås få en större roll i provverksamheten för auktorisation av tolkar, vilket är positivt. Det ökar kraven på utbildningarna och kopplar ihop utbildningen med auktorisationen vilket kan öka tillgången på auktoriserade tolkar. Att Kammarkollegiets roll inom auktorisationsverksamheten begränsas skapar tydlighet.

Migrationsverket anser dock inte att den föreslagna utbildningsreformen kan tillgodose behoven till fullo. Vi ser med oro på att ett reformerat utbildningssystem, parallellt med ett system som ställer krav på att enbart auktoriserade tolkar ska användas, kan leda till ytterligare brist på tolkar. En tid med övergångsregler om fem år är för kort för omställning.

² Kammarkollegiets tolkavtal är uppdelat på län med avropsform rangordning, vilket ger olika rangordning per län. Migrationsverkets rangordning bygger på geografiska områden som till stor del motsvarar Migrationsverkets regionindelning. I kommande avtal avser Migrationsverket ha en rangordning för hela landet för att förenkla hanteringen ytterligare.

Verket tillstyrker grundtanken i förslaget om att skapa ett system med hög tolkkompetens men utredningen bortser från att det behövs tolkar med olika kompetens samt inom ett mycket stort antal språk. Det bör finnas möjligheten för samtliga nu aktiva tolkar och framtida tolkar att kunna kompetensutveckla sig.

Certifieringssystemet bedöms vara ett värdefullt system

Auktorisationssystemet syftar till att kvalitetssäkra akademiskt utbildade tolkar. Många av de språk Migrationsverket är i behov av saknas det möjligheter att bli auktoriserad i. Systemet behöver således vara mer mångfasetterat och tillåtande till individuella behov och kompetenser hos tolkar och inte enbart gynna de tolkar som genomgått en lång akademisk utbildning.

Det föreslagna auktorisationsförfarandet och nya utbildningsplatserna på högskolan kommer inte ensamt kunna fungera som kompetenssäkringsystem för tolkarna. Bristen på tolkar är omfattande, speciellt i små och sällan förekommande språk. För att kunna tillgodogöra sig alla nuvarande och framtida tolkresurser behöver auktorisationssystemet kompletteras med ett certifieringssystem, jfr. förslag på fler utbildningsvägar för att bli kontakttolk.³ Migrationsverket gör bedömningen att Sveriges referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (SeQF) är ett nödvändigt verktyg för att synliggöra individuella kvalifikationer inom tolkområdet. Verket efterlyser därför en mer grundlig konsekvensanalys innan man förkastar certifieringssystemet.

Medarbetares flerspråkiga kompetens

Genom användande av medarbetares flerspråkiga kompetens ska den förväntade tolkbristen kompenseras enligt utredningen. När det gäller användande av medarbetares flerspråkiga kompetens behövs rättsliga riktlinjer för när medarbetares flerspråkiga kompetens kan användas. Flera frågor uppstår som en konsekvens av förslaget. Ska det ses som en plikt att använda sin flerspråkiga kompetens språk som tjänsteman? Hur säkerställs att kompetensen är tillräcklig för att kunna användas för enklare myndighetsutövning av ovan nämnda slag? Hur tillgodoses offentliga bitrådets förståelse i en utredningssituation?

Att ge information i en reception eller svara på en fråga på telefon är oproblematiskt liksom om det gäller enklare myndighetsutövning som att skriva en kortare tjänsteanteckning eller att upprätta ett protokoll som ska ligga till grund för att få bistånd enligt Lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA).

Däremot är det direkt olämpligt att en medarbetare genomför en utredning på sitt hemspråk. Det finns risk för att viktig information går förlorad eftersom medarbetaren samtidigt ska ställa frågor, lyssna på svaret och

³ Förslag på fler utbildningsvägar för att bli kontakttolk, slutrapport 2016, Myndigheten för yrkeshögskolan

protokollföra svaret på svenska och dessutom analysera svaret och möjliga följdfrågor. Det finns också en risk att hamna i en påverkanssituation. Biträdet har också behov att utföra sina plikter gentemot sökanden och behöver därför få den sökandens berättelse översatt till svenska under utredningssamtalet.

Verket efterlyser en mer grundlig konsekvensanalys innan man inför krav på att medarbetares flerspråkiga kompetens förutsätts användas istället för tolkar.

Tillsyn

Gällande utredningens förslag om ökad tillsyn är Migrationsverket positivt till att tillsynen på området utvecklas då detta generellt är ett eftersatt område. För att tillsynen ska fungera krävs det att relevant regelverk och lagstiftning är ändamålsenligt och att tilltänkta tillsynsmyndigheterna tillförs tillräckliga resurser och mandat för att kunna utföra tillsynsuppgifterna.

Barn som tolkar

Migrationsverket stödjer förslaget om att förbjuda barntolkning. En sådan förändring skulle inte få någon inverkan på Migrationsverket då barntolkning är i strid med gällande rutiner.

Terminologiarbete

Migrationsverket välkomnar att ett samlat strategiskt terminologiarbete förläggs vid Språkrådet. Ett sådant arbete är av stort värde för verkets verksamhet.

Teknikutveckling

Verket välkomnar ytterligare kartläggning och förslag kring hur tekniken skulle kunna bidra till att skapa bättre möjligheter att kommunicera i framtiden. De förslag som presenteras är nödvändiga men borde varit mer långtgående och innehålla specifika och mer ambitiösa mål för teknikutveckling inom området.

Migrationsverkets konsekvensbeskrivning av utredningens förslag

Utredningens förslag om att tolkning ska förutsätta auktorisation eller utbildning under förutsättning att kvalificerad tolk finns att tillgå, skulle kunna få mycket stora konsekvenser för Migrationsverket.

I dagsläget är tillgången på auktoriserade och utbildade tolkar, inom de språk som Migrationsverket är i störst behov av, mycket begränsad. Se tabell nedan med ett exempel från region väst – en av verkets sex regioner – och de mest använda språken.

Auktoriserade och utbildade tolkar (Kammarkollegiets register)				
Språk	Auktoriserad		Utbildad	
	Hela landet	Region Väst	Hela landet	Region Väst
Arabiska	152	24	640	73
Dari	7	1	94	10
Persiska	60	10	125	17

Om förslaget skulle införas hade Migrationsverkets behov av tolkar såväl regionalt som nationellt troligen överstigit det nationella beståndet av auktoriserade eller utbildade tolkar inom ovan listade språk.

Förslaget innehåller en begränsning om att kravet enbart gäller då kvalificerad tolk inte finns att tillgå. Det är oklart vad förslaget innebär för verksamheten. Om myndigheten har rätt att boka annan tolk om auktoriserad eller utbildad tolk inte finns tillgänglig vid tidpunkten för det planerade samtalet, blir konsekvenserna mindre omfattande. Om begränsningen istället gäller då ingen auktorisation i språket har utfärdats kommer inte myndigheten kunna utföra sitt uppdrag inom rimlig tid (se bilaga med Migrationsverkets kommentarer till 2 kap, 1 § TL).

Utredningen har inhämtat en bedömning från Migrationsverket under utredningsarbetet av förslagets påverkan men gör ändå en annan bedömning av förslagets effekter. Bedömningen i betänkandet är att Migrationsverket inte lider av brist på tolkar utan snarare brist på schemaläggning och planering som skulle avhjälpas med en gemensam statlig tolkportal. Angående bedömningen att planeringsbrist leder till tolkbrist vill Migrationsverket framhålla att myndigheten redan idag tar hänsyn till tillgången på tolk när verksamheten planeras, både på strategisk och lokal nivå och använder möjligheten att beställa *övrig tolk*. Det är anledningen till att möten med sökanden sällan behöver ställas in på grund av den rådande bristen på tolk.

Förslagets konsekvenser avseende kostnader och handläggningstider

Migrationsverket bedömer att den minskade tolktillgången kommer innebära längre handläggningstider. Förslagen i utredningen skulle ge ökade kostnader med motsvarande 280-290 mnkr per år för åren 2020-2022. För åren därefter skulle kostnaderna öka med ca 30%.⁴

Totalt bedöms handläggningstiden i median att öka från 4 månader till 5,3 månader, (varav ensamkommande barn från 3 till 4 månader) på grund av minskad tolktillgång.

⁴ I beräkningen görs antaganden om att det bara är anslagen 1.1 samt 1.2 som skulle påverkas av den ökade handläggningstiden. Av de 280-290 mnkr per år kommer ca 30 mnkr från ökning av anslag 1.1 och resterande ökning härrör från anslag 1.2. Den genomsnittliga dygnskostnaden baseras på P2-19 och fördelningen av boendetyper är enligt följande; 80% ABE, 15% ABK och 5% ABI.

Detta yttrande har beslutats av undertecknad ställföreträdande generaldirektör efter föredragning av expert Magnus Jansson. I den slutliga beredningen har även avdelningschef Veronika Lindstrand Kant deltagit.

Inga Thoresson Hallgren

Bilaga

Migrationsverket kommentarer till författningsförslagen

Bilaga med kommentarer till författningsförslagen i betänkandet Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU2018:83)

Avvikande bestämmelser i andra lagar eller förordningar 1 kap. 2 § tolklagen (TL), s. 48 och författningskommentaren, s. 668

Paragrafen reglerar förhållandet till avvikande bestämmelser i andra författningar. Av paragrafen framgår att om en annan lag eller en förordning innehåller någon bestämmelse om val av tolk som avviker från tolklagen tillämpas den bestämmelsen. I domstol ställs enligt 5 kap. 6 § RB och 50 § FPL högre krav. Avvikande bestämmelser som antas genom föreskrifter på myndighetsnivå eller som beslutas av en kommun ges inte företräde framför bestämmelser i tolklagen.

Kommentar

Det är bra med hänsyn till tolkningens betydelse för rättskvaliteten att det ställs högre krav i domstol och att tolklagen har företräde framför föreskrifter på myndighetsnivå och regler i en kommun.

Val av tolk, 2 kap. 1 § TL, s. 49 och författningskommentaren, s. 670

I paragrafen sägs att tolktjänster vid statliga myndigheter ska, *om det är möjligt*, utföras av auktoriserad tolk. Om det inte finns någon sådan att tillgå ska tolktjänsten, *om det är möjligt*, utföras av tolk med godkänd utbildning. *I annat fall* ska tolktjänsten utföras av annan lämplig person.

I författningskommentaren tas bl.a. upp att paragrafen anger förutsättningarna för val av tolk hos statliga myndigheter. Syftet är att säkerställa att de tolkar som anlitas har erforderlig kompetens för uppgiften.

I författningskommentaren nämns också exempel på när det i undantagsfall kan visa sig nödvändigt att förordna en annan lämplig person. Det kan handla om att ingen utbildad tolk finns att tillgå i mindre frekvent språk. Myndigheten behöver göra ansträngningar för att få tillgång till auktoriserad tolk. Om auktoriserad tolk inte kan anlitas, får myndigheten väga att anlita en mindre kvalificerad tolk mot konsekvenserna av att sammanträdet

senareläggs till en tidpunkt då en auktoriserad tolk finns tillgänglig. Myndigheten får inte vid varje fördröjning avstå från att anlita en auktoriserad tolk. Det är angeläget att myndigheten i sin planering beaktar tillgången på tolkar i det aktuella språket.

Vidare anges att bestämmelsen gäller endast vid statliga myndigheter, men kan vara vägledande även för val av tolk hos kommuner, landsting och andra juridiska personer som bedriver verksamhet som mottar offentlig finansiering, exempelvis inom socialtjänstens och skolans område. Andra stycket anger att bestämmelser om val av tolk i domstol finns i 5 kap. 6 § rättegångsbalken (RB) och 50 § förvaltningsprocesslagen (FPL).

Kommentar

Det är bra att tolktjänster vid statliga myndigheter, t.ex. hos Migrationsverket, ska anlitas i hierarkisk ordning där man försöker få tag i de tolkar som är mest kvalificerade först. Detta är bra för att generellt stärka rättssäkerheten i utlänningsärenden. Det anges dock i paragrafen i den hierarkiska ordningen uttrycket, *om det är möjligt*, vilket kan öppna upp för olika grader av ansträngningar för att få tag på de mest kvalificerade tolkarna hos olika myndigheter. Det finns också alltid en risk att man anlitar en mindre kvalificerad tolk då man tycker att väntetiden kan bli för lång för att få tag på en mer kvalificerad tolk.

Att bestämmelsen endast gäller vid statliga myndigheter och inte för val av tolk hos kommuner, landsting och andra juridiska personer som bedriver verksamhet som mottar offentlig finansiering, exempelvis inom socialtjänstens och skolans område, kan medföra betydande kvalitetsskillnader i tolkningen inom olika områden i samhället.

Ansökan om registrering, 5 kap. 3 § TL, s. 51 och författningskommentaren, s. 675

I paragrafen behandlas Länsstyrelsens registrering och lämplighetsbedömning av tolkförmedlingar som får förmedla tolktjänster till offentlig sektor.

Av författningskommentaren framgår bl.a. att Länsstyrelsen ska föra in en tolkförmedling i registret över tolkförmedlingar som får förmedla tolktjänster till offentlig sektor under vissa förutsättningar. Det är den som ansöker om att tolkförmedlingen ska föras in i registret som ska visa att kraven är uppfyllda. De angivna kraven ska inte bara vara uppfyllda vid tidpunkten för registreringen utan även fortsättningsvis.

Av första punkten i paragrafen framgår att sökanden ska ha insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. Det innebär att sökanden ska ha kunskap om och kunna redogöra för de krav som ställs på verksamheten enligt gällande bestämmelser.

Av andra punkten framgår att sökande ska ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och av tredje punkten att sökande även i övrigt ska bedömas som lämplig.

Andra stycket i paragrafen anger att vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas (vandelsprövning). I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 4 § 1–4 bedöms lämpliga.

Kommentar

De krav som ställs på en tolkförmedling och den lämplighetsbedömning som ska göras av Länsstyrelsen kan vara svåra att leva upp till respektive tillämpa i praktiken p.g.a. av vaga kriterier i paragrafen.

5 kap. 6 a § RB, s. 55 och 50 a § FPL, s. 57

I de båda lagarna förs det in nya paragrafer som tar upp att barn inte får användas som tolkar. Ett undantag är dock om tolkningen avser enkel informationsgivning som inte kan anstå och om informationen och situationen är förenlig med hänsyn till barnets bästa.

Kommentar

Det är ett bra tillägg i RB och FPL att man nu skriver in i lagtexten att barn i normalsituationen inte får användas som tolkar.

5 kap. 6 § andra stycket RB och 50 § tredje stycket FPL, s. 56

I paragraferna stadgas att rätten ska, om det är möjligt, förordna en rättstolk att vara tolk i målet. Om sådan tolk inte finns att tillgå, ska rätten, om det är möjligt, förordna en annan auktoriserad tolk. Om det inte heller finns en annan auktoriserad tolk att tillgå ska rätten, om det är möjligt, förordna en tolk med godkänd utbildning enligt tolklagen. I annat fall ska en annan lämplig person förordnas.

I 5 kap. 6 § första stycket RB sägs att om en misstänkt eller en målsägande i ett brottmål inte behärskar svenska, *ska en tolk anlitas* vid sammanträden inför rätten. Här är skrivningen alltså hårdare jämfört med regleringen i FPL.

Kommentar

Det är bra att det nu både i RB och FPL återfinns en precisering i ordningsföljden av vilka slags tolkar domstolen ska förordna. Detta höjer generellt rättssäkerheten. Att det ställs högre krav på tolknärvaro i brottmål är naturligt med hänsyn till att det i denna process är extra viktigt med höga krav på rättssäkerheten.